

מדינת ישראל

משרד החינוך

הנחיות לניהול פדגוגי ומנהלי של הקורסים לפיתוח מקצועי לקבלת אישור מנהלי-פדגוגי מחוז חיפה, שנה"ל תשע"ח

ליבת מערכת החינוך היא ההון האנושי שנתברכנו בו – עובדי ההוראה. "איכותה של מערכת חינוך אינה יכולה לעלות על איכות מוריה" [דוח מקנזי 2010]. אי לכך, המחויבות שלנו היא הצמחת עובדי ההוראה באמצעות תהליכים של פיתוח למידה ופיתוח מסגרות להתפתחות מקצועית. העקרונות המובילים את ההתפתחות המקצועית במחוז חיפה הם:

- א. למידה התנסותית
 - ב. מן השדה אל השדה
- עקרונות אלה מאפשרים את פיתוח הידע הפרקטי, התיאורטי והאקדמי כמו גם התחדשות אישית ומקצועית של עובד ההוראה לאורך הניתבה המקצועית.

להלן הנהלים החדשים הנדרשים החל משנה"ל תשע"ח:

1. מילוי טופס הבקשה:

יש להקפיד על הלימה בין התכנית המוצגת במתווה לבין הקורס המוצע: שם הקורס, מטרות, ראשי פרקים, נושאים מפורטים, מתודולוגיות, רשימה ביבליוגרפית, משימות הקורס, שמות המנחים ותוארם. את המנחים יש לבחור מתוך מאגר המרצים במנהלת ההשתלמויות. את הטופס יש להגיש לפחות 45 ימים לפני תחילת הקורס. קורס יפתח רק לאחר קבלת אישור מנהלי ואישור פדגוגי.

שימו לב:

- קורס שייפתח ללא אישור מנהלי ופדגוגי לא ייזכה את הלומדים בגמול.
- מפגש שיתקיים לפני שיוך תקציבי ישולם ע"י בית – הספר.
- פתיחת קורס מותנית בהשתתפות של 25 משתלמים לפחות **ברישום מראש**.

2. כרטיס דיווח בפועל:

- א. על כרטיס הדיווח בפועל להגיע למרכז הפסג"ה עד 48 שעות ממועד קיום המפגש, במסירה ידנית, בסריקה ממוחשבת או בדואר רשום. על החתימות להיות מקוריות ויש לוודא כי הן תתבצענה בעט צבעוני (לא בעט שחור ולא בעט כחול). לא יתקבל דיווח בפקס.
- ב. יש להודיע למרכז הפסג"ה 10 ימים מראש על שינוי מועד של מפגש מתוכנן.

שימו לב:

- מפגש שידווח בדיעבד לא יאושר והמוסד החינוכי יישא בהוצאות.

בניית שותפויות. מחולפים שיווי. מובילים להצלחה.

רח' פל"ים 15 א', חיפה 33095, טל' 04-8632441/3 פקס': 04-8632442 machoz-haifa@education.gov.il

כתובת אתר ממשל זמין: <http://www.gov.il>

מדינת ישראל משרד החינוך

3. עמידה בדרישות הקורס וסגירת יומן:

- א. על כל לומד לעמוד בכל הדרישות הפדגוגיות והמנהליות של הקורס כפי שאושרו על ידי הפיקוח על הפיתוח המקצועי, כתנאי לזכאותו לגמול בגין אותו קורס.
- ב. סגירת יומן:
- יש לסגור את היומן במועד שנקבע, אף אם לא כל המשתתפים הגישו את העבודות בזמן.
- יומן השתלמות ללא ציון - יועבר תוך 10 ימים ממועד סיום ההשתלמות לפיקוח על הפיתוח המקצועי כאשר כל הפרטים הנדרשים מולאו כראוי וצורפו אליו כל המסמכים הרלוונטיים. מומלץ כי בתהליכים בית - ספריים יאשר מנהל בית הספר את הנתונים המוגשים ביומן ההשתלמות.
 - יומן השתלמות עם ציון - יועבר תוך 30 ימים ממועד סיום ההשתלמות לפיקוח על הפיתוח המקצועי כאשר כל הפרטים הנדרשים מולאו כראוי וצורפו אליו כל המסמכים הרלוונטיים הנדרשים. לפיכך, מומלץ להגיש את העבודות בקורס עם ציון **במפגש לפני האחרון.**

שימו לב:

- משתלם אשר לא יגיש את העבודה על-פי המועד המפורט בסעיף ב'3, לא יהיה זכאי לקבלת גמול בגין השתתפות בהשתלמות.
- במקרים של בעיות רפואיות ואישיות ממושכות, כגון: חופשת לידה, מילואים (10 ימים ומעלה בחודש של סוף ההשתלמות), מחלה ממושכת של קרוב מדרגה ראשונה ואָבָל, ניתן יהיה להגיש בקשה לפיקוח על הפיתוח המקצועי באמצעות מרכז הפסג"ה, או הגוף האקדמי המנהל את יומן ההשתלמות, על מנת לקבל אישור להגשה מאוחרת של העבודה.
- בקשות לחריגים יוגשו עד 30 ימים ממועד סיום ההשתלמות בפועל.

4. שינויים בתכנית הקורס:

- א. יש לוודא כי קיימת הלימה בין תאריכי הקורס שהוגשו למרכז הפסג"ה לבין תאריכי המפגשים כפי שמדווח ביומן.
- ב. ככלל, שינויים בהיקף הקורס ותכניו ושינוי במספר הלומדים, מחייבים אישור מראש ובכתב מאת הפיקוח על הפיתוח המקצועי. באם מתבטל מפגש, יש לקבוע מועד חדש **בתוך** תקופת הקורס שאושרה על ידי הפיקוח על הפיתוח המקצועי.

שימו לב:

- קורס שיימצא בו חוסר התאמה בין התאריכים המופיעים במנהלת ההשתלמויות לבין המפגשים המדווחים ביומן – לא יאושר הגמול למשתלמים.

בניית שותפויות. מחולפים שיוני. מובילי להצחה.

רח' פל"ים 15 א', חיפה 33095, טל' 04-8632441/3 פקס': 04-8632442 machoz-haifa@education.gov.il

<http://www.gov.il> : כתובת אתר ממשל זמין

מדינת ישראל משרד החינוך

- אין להוסיף ליומן ההשתלמות מפגש לאחר מועד הסיום המתוכנן של הקורס.
- בשום מקרה לא יאושרו מפגשים בדיעבד.

5. משימות הקורס:

- א. תוצרי הלמידה של הקורס יהוו מנוף לשיפור תהליכי הוראה-למידה של עו"ה בעבודתו בחינוך והוראה.
- ב. על העבודה להיות ממצה ויישומית.
- ג. משימות במהלך הקורס יתבססו על חקר הפרקטיקה, על התנסות והמשגה של הלמידה ועל דרכים ליישום הנלמד בכיתה, בהתייחסות לידע התיאורטי ולמיומנויות שנרכשו בקורס.

לפיכך, מומלץ ליצור תלקיט של מספר משימות קטנות לאורך הקורס כולו.

שימו לב:

- מצורף נספח פדגוגי של מאגר הצעות למטלות לימודיות. מומלץ להיעזר במאגר זה לפיתוח תוצרי למידה.

6. זכאות לקידום המקצועי:

הזכאות לקידום מקצועי בדרגה תינתן בהתאם לכללי הרפורמות ולא בהכרח בהתאם לשעות הקורס המוצג ביומן.

שימו לב:

- אישור הזכאות מתעדכן ע"י המערכות הממוחשבות של המשרד.
- תהליך אישור הגמול לעו"ה יסתיים תוך 60 ימים ממועד סיום ההשתלמות.

יחד נעשה את הטוב – טוב יותר!

בונים שותפויות. מחוללים שינוי. מובילים להצלחה.

רח' פל"ים 15 א', חיפה 33095, טל' 04-8632441/3 פקס': 04-8632442 machoz-haifa@education.gov.il

כתובת אתר ממשל זמין: <http://www.gov.il>

מדינת ישראל משרד החינוך

נספח: מאגר הצעות למטלות לימודיות לסיכום מסגרות למידה

התפתחות מקצועית היא תהליך הנמשך לכל אורך הנתיבה המקצועית של עובד-ההוראה. בהתאם לכך, אנו מעודדים מטלות לימודיות שהינן תהליכיות ונמשכות לכל אורך הלמידה בקורס, תוך מכוונות ליישום הנלמד בעבודת ההוראה. להלך מאגר כלים פדגוגיים המבוסס על עקרונות אלו. ניתן להשתמש בכלים המוצעים, ובכלים אחרים בעלי עקרונות דומים, כך שהעבודה תוגדר במפגשי הקורס הראשונים ותתבצע לאורכם. במאגר תמצאו דוגמאות לתלקיט, בדיקת עמיתים, הצגה בשיעורים של עובדי ההוראה ועוד.

הכלי	פירוט	עזרים להפעלת הכלי
למידה מהצלחות בהוראה ובלמידה	למידה מהתנסויות מוצלחות של עמיתים מאפשרת להרחיב את מאגר הרעיונות לקידום הידע של המורים ולפיתוח הכשירויות הנדרשות להם בכדי ליצור התנסויות למידה אפקטיביות עבור תלמידים. בכל מפגש תוצג הצלחה מתועדת ביישום מוצלח של התמודדות עם אחת או יותר מהשאלות שנלמד ובשיעורים הקודמים. כל לומד יציג במהלך הקורס ויגיש דף רפלקטיבי בעקבות הדיון.	עמ' 14-15 במסמך "תוצרי למידה במסגרת פיתוח מקצועי של עובדי-הוראה"
יומן למידה	יומן למידה מאפשר לטפח חשיבה רפלקטיבית. הלומד מגיב לתכנים מרכזיים שעלו בשיעור, מעלה הצעות ליישום בהוראה ומציג תובנות מהיישום שעשה. יומן הלמידה הינו אחד הכלים הרווחים לטיפול חשיבה רפלקטיבית. היומן מסייע לכותב ולנתח את תחושותיו והתנסויותיו בהתייחס ללמידה. ניתן להשתמש בו גם לשיתוף הקבוצה בעת שיחת המשוב או ככלי להערכה עצמית.	ע' 17 במסמך "תוצרי למידה במסגרת פיתוח מקצועי של עובדי-הוראה"
תכנון שיעור או יחידת הוראה	את התכנון ניתן לבצע בשיעור בקורס. היישום והמשוב עליו יתבצע בשדה ויובא לדיון בקורס. כל משתלם יציג במהלך הקורס את השיעור/יחידה, היישום ואת שלמד מכך.	ע' 20 במסמך "תוצרי למידה במסגרת פיתוח מקצועי של עובדי-הוראה"
פיתוח משחק למידה ושימוש בו בהוראה	פיתוח משחק על-ידי המורה כחומר הוראה למידה מאפשר הפעלת כישורי חשיבה גבוהים בדומה לתכנון יחידת הוראה ויישום יצירתי של הנלמד בקורס ויישום. תחת המונח "משחק" בעברית נכנסים	ע' 21 במסמך "תוצרי למידה במסגרת פיתוח מקצועי של עובדי-הוראה"

בניית שותפויות. מחולפים שיווי. מובילים להצלחה.

רח' פל"ים 15 א', חיפה 33095, טל' 04-8632441/3 פקס': 04-8632442 machoz-haifa@education.gov.il

כתובת אתר ממשל זמין: <http://www.gov.il>

מדינת ישראל משרד החינוך

הוראה"	משחקי קופסא/שולחן, משחקי מחשב, משחקי ספורט, משחקי חצר, משחק תפקידים, משחק הדמיה (סימולציה), משחק סוציו-דרמטי ומשחק דרמטי. הלומד יגיש דף תכנון בו הוא מארגן את מקומו של המשחק בתכנית ההוראה-למידה שלו ורושם משוב על היישום. ניתן להשתמש בתבניות של משחקי קופסה קיימים וניתן לפתח תבניות. את התכנון והפיתוח ניתן לבצע בשיעור בקורס. היישום והמשוב עליו יתבצע בשדה ויובאו לדין בקורס. כל משתלם יציג במהלך הקורס את המשחק, היישום ואת שלמד מכך.	
קישור לדף מרכז מדריכים כתובים, סרטוני הדרכה והקלטות מפגשי הנחיה (יש לבצע תחילה הזדהות דרך הענן החינוכי, מערכת moodle של מרכזי הפסג"ה) ניתן לקבל סיוע נוסף לשימוש בו מרכזי התקשוב של מרכזי הפסג"ה	הערכת עמיתים מאפשרת פיתוח הבנה מעמיקה של קריטריונים להערכה ומשמעותם, למידה מתוצרים של עמיתים ומהמשוב שלהם. בפעילות הערכת עמיתים ב-MOODLE הלומדים מגישים את המטלה שלהם ולאחר מכן מבצעים הערכה למטלה שהוגשה על ידי לומדים עמיתים. בפעילות זו חמישה שלבים: 1. היערכות: מנחה הקורס מגדיר את מאפייני הפעילות, מגדיר את הקריטריונים להערכה ובונה מחוון ניתן לשתף את הלומדים בתהליך (זה), רושם הנחיות ללומדים מעלה דוגמה וכד'. 2. הגשת המטלה 3. הערכת עמיתים: הלומדים מעריכים את ההגשות של העמיתים באמצעות מחוון הערכה מובנה המכיל קריטריונים להערכה שהוגדרו בשלב הראשון. 4. מתן ציון: הציון ניתן אוטומטית על-ידי המערכת והוא מורכב משני ציונים: האחד על העבודה שהוגשה והשני על איכות ההערכה. 5. סיום: ציונים מועברים לגיליון הציונים שבמערכת ה - moodle וכל לומד יכול לראות את ההערכות שקיבל מחבריו לכיתה.	פעילות להערכת עמיתים במערכת ניהול הלמידה MOODLE
קישור לדף מרכז מדריכים כתובים, סרטוני הדרכה והקלטות מפגשי הנחיה	אגרון מונחים, מסד נתונים, מפות חשיבה, שאלון, בוחן, פורום, כלי הערכת עמיתים ועוד הם דוגמאות למגוון כלים הנמצאים במערכת ניהול הלמידה ומאפשרים תהליכי למידה מתקדמים אישיים ושיתופיים.	תלקיט אישי (או שיתופי) ב - MOODLE

בונים שותפויות. מחוללים שינוי. מובילים להצלחה.

רח' פל"ים 15 א', חיפה 33095, טל' 04-8632441/3 פקס': 04-8632442 machoz-haifa@education.gov.il

<http://www.gov.il> : כתובת אתר ממשל זמין

מדינת ישראל משרד החינוך

(יש לבצע תחילה הזדהות דרך הענן החינוכי, מערכת moodle של מרכזי הפסג"ה) ניתן לקבל סיוע נוסף לשימוש בו מרכזי התקשוב של מרכזי הפסג"ה	ניתן להגדיר שהלומדים יאספו דוגמאות מתהליכים אלו (אישיים או שיתופיים) למקום מרכז כגון בלוג אישי או שיתופי אשר יהוו את מטלת הסיום בקורס	
קישור לדף מרכזי מדריכים כתובים, סרטוני הדרכה והקלטות מפגשי הנחיה (יש לבצע תחילה הזדהות דרך הענן החינוכי, מערכת moodle של מרכזי הפסג"ה) ניתן לקבל סיוע נוסף לשימוש בו מרכזי התקשוב של מרכזי הפסג"ה	מערכת ניהול הלמידה כוללת מגוון רכיבים וכלים המציגים בבהירות את התקדמות תהליך הלמידה למנחה וללומד בכל רגע נתון בקורס. כל רכיב במערכת ניהול הלמידה ניתן להגדיר כמטלה. ניתן להגדיר מספר מטלות כמטלות חובה בקורס המצטברות להערכה הכוללת של הלמידה. כל מטלה שהוגדרה למרכיב הערכה מאפשרת קבלת ציון (או ציון יחסי מציון הקורס), הערכה על ידי המנחה או הערכת עמיתים. ללומד מוצג סרגל התקדמות המאפשר מעקב אחר ביצוע המשימות שהוגדרו. המנחה יכול להיכנס בכל רגע נתון ולראות את נתוני הלמידה והפעילות של כל אחד מהלומדים במערכת. ניתן לשלב גם הערכת עמיתים - אם בעזרת הכלי הייעודי או בכלים פשוטים יותר המצויים במערכת ניהול הלמידה.	מערך כלים להערכה ולניהול הלמידה ב - MOODLE ("מבט על" לתמונת הלמידה בקורס)

בניית שותפויות. מחולפים שיווי. מובילים להצלחה.

רח' פל"ים 15 א', חיפה 33095, טל' 04-8632441/3 פקס': 04-8632442 machoz-haifa@education.gov.il

<http://www.gov.il> : כתובת אתר ממשל זמין

מדינת ישראל
משרד החינוך

בונים שותפויות. מחוללים שינוי. מובילים להצלחה.

רח' פל"ים 15 א', חיפה 33095, טל' 04-8632441/3 פקס': 04-8632442 machoz-haifa@education.gov.il

כתובת אתר ממשל זמין : <http://www.gov.il>